

MILJÖPOLICY

och

MILJÖPLAN

Utgåva 5.
Antagen av styrelse 2010-01-11
Antagen av årsmöte 2010-03-04

INNEHÅLL

INLEDNING	3
MILJÖPOLICY	4
KOMMUNIKATION och FÖRANKRING	5
ARBETSMILJÖ / UTBILDNING	5
NATURVÅRD	6
LANDSKAPS- och KULTURARV	7
VATTENVÅRD/ANVÄNDNING	8
GRÖNYTESKÖTSEL	9
AVFALLSHANTERING	10
ENERGIHUSHÅLLNING	11
INKÖPSRUTINER	11
SAMMANFATTNING	12
ÅTGÄRDSKALENDER	13

INLEDNING

Alla individer och verksamheter har en uppgift att medverka till en allmänt förbättrad miljö, i enlighet med legala krav och den ambition som finns i samhället. Det ställer krav på energi- och resursanvändning, kretsloppstänkande samt biologisk mångfald. Arbetet skall präglas av delaktighet, långsiktighet och skall ge ökad medvetenhet i syfte att bidra till ett hållbart samhälle.

För Gunnarns Golfklubb behöver inte uppgiften att bedriva verksamheten med hög miljöhänsyn, innebära några stora förändringar då klubben från början agerat miljömedvetet. Det innebär främst att bedriva arbetet med eftertanke och god planering.

Miljöplanen belyser stora delar av klubbens verksamhet.

Styrelsen ser till att planen blir ett dynamiskt och positivt styrinstrument för miljöarbetet inom klubbens verksamhet.

För att ge miljöpolicy och miljöplanen den acceptans och "tyngd" som krävs är det viktigt att arbetet sker i samförstånd med klubbens medlemmar och medarbetare.

Miljöpolicy och miljöplanen skall antas av klubbens styrelse och årsmöte.

MILJÖPOLICY

Gunnarns Golfklubb

Med denna miljöförklaring uttalar medlemmar och medarbetare i Gunnarns Golfklubb sitt engagemang i att hjälpa till med att vidmakthålla och vidareutveckla klubbens miljöarbete. Vi hävdar samtidigt att för att få ut det mesta av sporten golf, tillsammans med ett allmänt mänskligt välbefinnande krävs hänsyn och respekt för de miljö- och landskapsvärden som klubben har att ansvara för.

För alla som arbetar för klubben, är målet:

Ett arbete i harmoni med naturen och med ett förståndigt utnyttjande av naturresurserna.

Målen för Gunnarns Golfklubbs miljöarbete vilar på fem hörnstenar:

- God hushållning av resurser med stöd av bra skötselrutiner för bana, klubbhus, och därtill hörande verksamheter, och på så sätt göra det möjligt att minimera negativ miljöpåverkan samt att optimera användandet av naturresurserna.
- Följa lagar och förordningar så att vår verksamhet ansluter till och stämmer överens med lokala, nationella och övriga bestämmelser.
- Bevara mångfalden för att på så vis kunna bevara och öka golfbanans ekologiska potential.
- Vara medveten om det öppna odlingslandskapets karaktär så att den beaktas vid utveckling av verksamheten.
- Kommunikation och utbildning i syfte att vår policy och vårt arbetssätt uppfattas på ett riktigt sätt av medlemmar, gäster och allmänheten, och att adekvat utbildning och information ges till anställda.

Det är också klubbens uttalade målsättning att skapa en kontinuitet i satsningarna på miljön. Vår avsikt är också att tillvarata både de ekologiska värdena såväl som de rekreativvärden som banan kan bidra med., och att se till att vårt engagemang för en miljöanpassad skötsel av anläggningen sprids i vidare kretsar.

KOMMUNIKATION och FÖRANKRING

För att skapa förståelse, acceptans och återkoppling för miljöarbetet, krävs att det görs känt för medlemmarna, medarbetarna och allmänheten. Handlingar rörande miljön såväl som andra skötselplaner från styrelse/ bankkommitté, är tillgängliga för alla som visar intresse och publicerad på vår hemsida.

Det miljöarbete som pågår redovisas i t.ex. årliga rapporter. Information rörande speciella skötselåtgärder delges berörda och anslås fortlöpande i klubbhuset.

Styrelsen informerar alla som jobbar med banans utveckling och skötsel om klubbens miljöpolicy och miljöplanen. Vi har fortlöpande kontakt med kommunens berörda instanser.

Aktiviteter

Under 2010

- Att skapa informationsskyltar på golfklubben

Konternuerligt

- Uppdatera gödnings- och skötselanvisningar när så behövs och göra dessa kända för berörda.
- Samarbeta med kommunen och andra organ när så behövs.
- Utvärdera och förbättra miljöarbetet på de områden det behövs
- Informera om miljöarbetet på vår hemsida.

ARBETSMILJÖ / UTBILDNING

Arbetsmiljön och utbildning av anställd personal på golfklubben är viktiga för att skapa framgång i klubbens totala skötsel.

Aktiviteter kontinuerligt

- Arbetsmiljön, och den interna kontrollen av densamma utförs enligt gällande föreskrifter. Interkontroll görs enligt policy och checklista vilka förvaras i klubbhusets kontor.
- Arbetsmiljöarbetet sker i nära samarbete med anställda.
- Styrelsen skall informera anställda och entreprenörer om arbetsmiljö och särskilt informera om risker med gräsklippning.
- Styrelsen skall se till att anställda och entreprenörer har den utbildning som krävs för de uppgifter de har att sköta. Introduktion till nyanställda genomförs.
- Styrelsen skall föra register över incidenter och olycksfall som uppstår.

NATURVÅRD

Marken och vegetationen är en produkt av jordbrukets användning och utgör ingen opåverkad biotop med högt värde ur biologiskt aspekt. Av djurlivet är det främst fåglar som vistas i området genom häckning i tjärnarna och rastplats för flyttfåglar under våren. Någon störning av fågellivet bedöms ej ske då inte någon verksamhet pågår under våren när flyttfåglarna rastar i området.

Åkermarken som tas i anspråk för golfbanan kommer att bestå som karaktär men med andra växtförhållanden.

I samband med banan projekterades gjordes miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens krav. Klubben har tillstånd av länsstyrelse och kommun

Inom klubbens område, som totalt omspanner ca 25 ha, finns inga restriktioner utfärdade av kommun eller annan myndighet, som är ägnade att skydda speciellt utsatta naturområden eller arter. Däremot ska klubben ta hänsyn till att banan ligger inom riksintresset för Gunnarns by.

Hela golfbaneområdet omfattar cirka 25 ha. Marken används enligt följande:

Greener	0,5 ha	(klipphöjd 4 - 7mm)
Fairway	9 ha	(klipphöjd 15 - 20 mm)
Semiruff	5 ha	(klipphöjd 30 – 45 mm)
Ruff.....	2 ha	(klipphöjd 70 – 200 mm)
Ängsruff	7 ha	(slätter två gånger per år juli/augusti)
Trädbevuxna områden	1 ha	
Summa	24,5 ha	

Aktiviteter

- Markområde vid Vintertjärns stränder ca 50 m kommer att bibehållas med nuvarande karaktär och därmed ge fortsatta goda förutsättningar för fågellivet.
- Karaktäristiska trädgångar kommer att behållas. Viss gallring av träd och sly kan förekomma.
- Vi lämnar döda träd och buskage där det inte stör golfspelet, främst för insekts- och fågellivet.
- Vi planterar/återplanterar med i området förekommande arter.
- Vi lämnar större oklippta gräspartier på banan, främst som refuger för viltet, men även som reproduktionsytor för önskade gräsarter.
- Att en stor del av ängsruffen nyttjas av jordbrukare till slätteräng.

LANDSKAPS- och KULTURARV

Landskapsbilden präglas av det öppna kuperade odlingslandskapet för golfbanan. Området runt Konsum grovplanerades för bebyggelse i början på 1990- talet och har sedan dess inte nyttjats för bebyggelse. Landskapsbilden har ändrats från blandning av grovplanerad byggmark, åkermark som förbuskas och brukad mark till en mer vårdad mosaikartad bild. I de delar som inte nyttjas av jordbruket har en viss förbuskning börjat ske

Sett mot det vidare landskapet integrerar golfbanan mycket väl med det omkringliggande landskapet i kombination med en banskötsel som beaktar landskaps- och kulturarvet och därmed bidrar till att banan blir en naturlig del av landskapet.

Området ingår i riksintresset för kulturmiljö som omfattar Gunnarns by och Juktå kolonin. De värdekriterier som anges är "Odlingslandskapet är genom sin utbredning unikt för södra lappmarken. Det innehåller representativa inslag i form av bebyggelsestruktur och ekonomi-byggnader från en äldre jordbruksepok".

Verksamheten påverkar inte riksintressets värdekriterier öppet landskap och bebyggelsestruktur. Inom området finns endast begränsad bebyggelse, fem mindre lador varav tre är timrade

Verksamheten innebär ett nytt inslag i landskapsbilden, men golfbanan bör vidmakthålla bilden av öppet odlingslandskap.

Atviteter

- Ladorna integreras i golfbanans design vilket ger ett värde i bankaraktären och stöder landskapsbilden.
- Låt bansträckning följa de historiska linjerna i landskapet och samordna utbyggnaden med jordbruksverksamheten. Bibehålla diken i ursprungsskick.
- Minsta möjliga massförflyttningar förekom vid utveckling av golfbanan.
- Landskapsfrämmande växter ska inte användas.
- Bebyggelse anpassas så långt det är möjligt till byns byggnadsstil och tradition.
- Anpassa stil, färg och textur på material som användes vid byggnation, banutrustning, skyltar och möblemang.
- Ta hänsyn till vegetationen runt tjärnarna genom att stränderna vid Vintertjärn kommer att bibehållas med nuvarande karaktär.

VATTENVÅRD/ANVÄNDNING

Det berörda området avvattnas till Kalvtjärn som har ett tillrinningsområde på 0,65 km² med en specifik tillrinning av 12 l/s/km². Detta gör cirka 0,6 miljoner m³ per år. Hela området är dikat och avvattnar jordbruksmark bebyggelseområden. Undersökningar gjorda av Naturvårdsverket 1995 visa att områdets vatten bedöms vara kraftigt påverkade av kväve och fosfor.

Utsläppen av näringsämnen bedöms dock bli mindre än det nuvarande, då områdets växtlighet permanentas och i större utsträckning kvarhåller näringsämnena. En tät och frisk gräsyta ger inga eller försumbara näringsförluster till omgivningen.

Kommunalt vatten används för klubbhusområde.

För bevattningsändamål används Kalvtjärnens vatten. Dräneringsvatten och ytavrinning sker i huvudsak till Kalvtjärn.

Årsnederbörden över golfbanan är cirka 570 mm normalår.

Till klubbhusområdet/garage användes cirka 60 m³.

Till bevattningsändamål användes cirka 2 500 m³. bevattning sker i huvudsak på greener.

Total bevattnad area är cirka 1,5 ha, av en spelyta på totalt cirka 10 ha.

För att begränsa vattenkonsumtionen arbetar vi årligen med:

- Att vid anläggandet sått med för området passande gräsarter.
- Att bevattningsspridare monteras med styrning och är justerbara samt använda delcirkelspridare där så är lämpligt.
- Optimera bevattningsintervaller för att undvika överförbrukning genom att anpassa bevattningsmängder och intervaller efter gräsytans behov.

För att vårda vattenkvaliteten arbetar vi årligen med:

- Ingen gödsling närmare än 1,5 m från dikeskant. Ingen gödsling av ruffytor.
- Att minimera användandet av bekämpningsmedel. Noga följa föreskrifter när det används. Målet är att långsiktigt undvika bekämpningsmedel helt.
- Att löpande optimera gödningsplan för greener och fairway.
- Att utföra mätningar av kväve och fosfor enligt upprättat kontrollprogram för tjärnar. Under 2010 kommer vi att fortsätta samråda med kommunen om mätningsintervaller kan förändras samt om hur information om mätresultat ska lämnas.

Kontrollprogram är upprättat i samarbete med kommunen och är godkänd av Länsstyrelsen. Provtagning av kväve och fosfor nivåer utförs enligt kontrollprogrammet.

GRÖNYTESKÖTSEL

Verksamheten på banan skall bedrivas på sådant sätt att miljö-, kultur- och estetiska värden som området erbjuder väl tas till vara genom att följa banskötsel instruktion.

Banskötseln skall lägga vikt vid att undvika beroendet av kemiska produkter. Där det behöver användas skall det ske under god kontroll och i så begränsad omfattning som möjligt.

Alternativa metoder för att ta hand om skadeinsekter, svampangrepp eller inte önskvärd vegetation skall beaktas.

Aktiviteter

- På banan använda grässorter med begränsat behov av vatten och näring samt god sjukdomsresistens.
- Gödsla endast vid behov och i anpassade mängder enligt uppgjorda gödslingschema som följs upp och uppdateras årligen för att minska eventuell läckagerisk. Följa upprättade gödselplaner.
- Undvika att använda kemiska produkter. Vi kontrollerar till största delen svampangrepp genom optimal skötsel och att använda mekaniska metoder i första hand. Att endast använda biologiska produkter som extraordinär åtgärd.
- Minska beroendet av kemiska preparat genom att använda tåliga grässorter, vattna efter behov och använda biologiska alternativ när det behövs någon åtgärd.
- Vara lyhörda och nyfikna på produkter och metoder, som kan leda till mindre negativ miljöpåverkan.
- Nyttja ruffytter till slåtteräng som slås en gång per år av jordbrukare och används till foder.
- Följa råden som ges i Svenska Golf förbundets skrift ”Golfen och miljön”
- Följa råden som ges i Svenska Golf förbundets handbok ”Banskötsel”

AVFALLSHANTERING

Hantering av avfall sker i dag på i princip tre olika ställen inom golfklubben. Det är i garage, i klubbhusområdet och ute på banan.

Aktiviteter

- I garage samlas avfall i lämplig behållare som passar avfallshanteringssystemet i kommunen. Det som ska återvinnas transporteras till uppsamlingsställe. Miljöfarligt avfall tas om hand enligt gällande regler och anvisning.
- Farligt avfall transporteras till återvinning i Storuman.
- I klubbhusområdet töms hushållsavfall från klubbhus i kommunens kärl. Återvinnbart avfall töms i återvinningsstationen
- Återvinningsavfall, främst tidningar, kartong och emballage, lämnas i återvinningscontainer.
- På banan, samlas avfall dels i vanliga papperskorgar/tunnor, dels i källsorteringskärl.
- Källsortering sker av papper, glas, plast och metall.
- Avfall, gräsklipp, samlas vid greenklippning och sprids på lämpliga ytor på banan eller läggs i kompost.

ENERGIHUSHÅLLNING

Att hushålla med energin är något som klubben prioriterar. I dag är elförbrukningen i klubbhuset ca 18 000 kWh/år. I garage förbrukas ca 2000 kWh och för bevattningsändamål ca 1800 kWh.

Vi förbrukar 200 liter bensin och 1 700 liter diesel årligen.

Aktiviteter

- Golfbilar för uthyrning och till banvärdar/tävlingsledare är eldrivna inom 3 år.
- Vi använder eldrivna maskiner i banskötseln ex. greenklippare Vid nyinköp av arbetsmaskiner välja eldrivna där det är möjligt och i övrigt etanol eller dieseldrivna.
- Använda lågenergilampor och armaturer med lågenergilampor och högt ljusutbyte vid utbyte.
- Ständigt köra bevattningsanläggning på ett optimalt sätt under bevattningssäsong.
- För att värma upp klubbhus används el i kombination med luftvärmepump. Temperaturen sänks till underhållsvärme 10° under vinterperioden när det inte används.

INKÖPSRUTINER

I valet mellan olika produkter skall även miljöpåverkan läggas in i värderingen när beslut om inköp tas.

Faktorer som skall beaktas är ex. följande:

- Är köpet överhuvudtaget nödvändigt?
- Prestanda, uthållighet.
- Energieffektivt.
- Tillgång till reservdelar, service.
- Miljömärkning/klassning.
- Återvinningsbart.
- Risk för "förgiftning", nedsmutsning.
- Buller.
- Emballage.
- Lokalt producerat

Viktigt är också att ge en återkoppling till de leverantörer vi använder oss av. Där kan vi lämna både positiva och negativa synpunkter och på så sätt bidra till en ur miljösynpunkt förbättrad produkt.

SAMMANFATTNING

- ❖ Då verksamheten är under utveckling har vi stora möjligheter att beakta och ta till vara de metoder som gagnar miljön bäst redan från början.
- ❖ Vi måste aktivt söka kunskap om olika metoder och produkter för att uppnå målen i vår miljöpolicy och miljöplanen.
- ❖ Vi måste lägga ned mycket omsorg på metodbeskrivningar och instruktioner för gödning, grönyteskötsel och bekämpning av svampangrepp samt avfallshantering.
- ❖ Vi ska kommunicera miljöpolicy och miljöplan så att de är kända och tillämpas.
- ❖ Använda alternativa drivkällor där så är möjligt för fordon och maskiner samt värma upp byggnader på ett miljövänligt sätt.
- ❖ Gödning sker med korta intervall och i låga koncentrationer enligt anpassade gödningsplan samt beakta de restriktioner som finns i planen.
- ❖ Anpassning och tillvaratagandet av det miljö- och kulturarvet som området erbjuder.
- ❖ Banskötseln utformas så att vi visar respekt för miljö-, kultur- och estetiska värden.
- ❖ Långsiktigt hitta metoder för minskad resursanvändning genom att följa utvecklingen.

AKTIVITETSKALENDER/UPPFÖLJNING 2010

Aktivitet kort sikt/årliga	Start	Avsltas	Ansvarig	Utfört/sign	Kommentar
Kommunikation/förankring					
Utvärdera/bearbeta/godkänna miljöplan styrelse och årsmöte	2010-01	2010-03	Olle Wärnick		
Informera kommunen om planen	2010-03	2010-06	Olle Wärnick		
Skapa information på golfbanan	2010-04	2010-06	Roland Kärrman		
Arbetsmiljö/utbildning					
Introduktion/Information till anställda	årligen	årligen	Roland Kärrman		
Naturvård					
Vårda naturliga diken och områden	årligen	årligen	Erik Lundqvist		
Hålla skydds zoner vid gödsling	årligen	årligen	Erik Lundqvist		
Landskaps- och kulturarv					
Beakta riksintresset och vårda kulturlandskap	årligen	årligen	Erik Lundqvist		
Vattenvård/användning					
Vattenprover enligt kontrollprogram för tjärnar	årligen	årligen	Roland Kärrman		Utfört enligt kontrollplan
Optimera bevattning av greener	årligen	årligen	Roland Kärrman		Görs löpande beroende på väderlek

AKTIVITETSKALENDER/UPPFÖLJNING 2010

Aktivitet kort sikt/årliga	Start	Avsltas	Ansvarig	Utfört/sign	Kommentar
Grönyteskötsel					
Ta fram uppdaterade skötselplaner	årligen	Innan säsong - start	Roland Kärroman/Erik Lundqvist		Ses över varje säsong för att optimera
Optimera gödslingsplan	årligen	Innan säsong - start	Erik Lundqvist		Ses över varje säsong för att optimera
Övrigt					
Märka upp avfallskärl	2010-04	2010-06	Roland Kärroman		
Installera luftvärmepump i personalutrymme/kontor	2010-01	2010-04	Olle Wärnick		
Aktiviteter lång sikt					
Att långsiktigt undvika bekämpningsmedel helt.	2008-01	Tills vidare	Roland Kärroman		Inget bekämpningsmedel använt under
Vara lyhörda och nyfikna på produkter som gagnar miljön	2009-01	Tills vidare	Styrelsen Bankommitté		Har beaktat tips och relevanta förslag
Eldrivna golfbilar	2009-01	2012-01	Styrelsen		Ingen bil inköpa
Armaturer med lågenergilampor	2009-01	2012-01	Styrelsen		I viss omfattning